

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția Penală

Decizia nr. 615/RC/2023

Decizia nr. 615/RC

Ședința publică din data de 12 octombrie 2023

Deliberând asupra recursului în casație de față, în baza actelor și lucrărilor dosarului, constată următoarele:

Prin sentința penală nr. 27 din 28.02.2022, printre altele, Tribunalul Brăila a condamnat pe inculpatul A. la pedeapsa rezultantă de 8 ani și 6 luni închisoare, în regim de detenție, și la pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prev. de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) din C. pen. din 1969, pe o durată de 5 ani, pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală (faptă săvârșită în perioada septembrie 2008 - octombrie 2009), prev. de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din C. pen. din 1969, art. 396 alin. (10) din C. proc. pen. și art. 5 din C. pen., concurentă cu infracțiunile contopite prin sentința penală nr. 202/12.12.2017, pronunțată de Tribunalul Botoșani în dosarul nr. x/2017, definitivă la data de 27.12.2017 prin neapelare.

În baza art. 71 din C. pen. din 1969, a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, lit. b) și c) din C. pen. din 1969.

În baza art. 36 alin. (3) din C. pen. din 1969, din pedeapsa principală rezultantă de 8 ani și 6 luni închisoare a dedus durata executată de la 23.12.2015 până la 24.10.2018.

A condamnat pe inculpatul B. la pedeapsa principală rezultantă de 6 ani și 9 luni închisoare, cu executare în regim de detenție, și la pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prev. de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) din C. pen. din 1969, pe o durată de 5 ani, pentru comiterea infracțiunii de evaziune fiscală (faptă săvârșită în perioada 17.06.2010 - 23.09.2010), prev. de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din C. pen. din 1969, art. 396 alin. (10) din C. proc. pen. și art. 5 din C. pen., concurentă cu infracțiunile contopite prin sentința penală nr. 40/03.05.2018, pronunțată de Tribunalul Neamț în dosarul nr. x/2015, definitivă prin neapelare la data de 19.05.2018.

În baza art. 71 din C. pen. din 1969, a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, b) și c) din C. pen. din 1969.

A condamnat pe inculpatul C. la pedeapsa principală de 5 ani și 6 luni închisoare, în regim de detenție, și la pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prev. de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din C. pen. din 1969, pe o durată de 5 ani, pentru comiterea infracțiunii de evaziune fiscală (faptă săvârșită în perioada octombrie 2010 - februarie 2011), prev. de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din C. pen. din 1969, art. 396 alin. (10) din C. proc. pen. și art. 5 din C. pen.

În baza art. 71 din C. pen. din 1969, a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) teza a II-a, lit. b) și c) din C. pen. din 1969.

În baza art. 19, art. 25 din C. proc. pen. și art. 397 din C. proc. pen., în referire la art. 998 - 999 din C. civ. anterior (art. 1349, art. 1357 C. civ.), a admis acțiunea civilă formulată de Statul Român - Agenția Națională de Administrare Fiscală și, în consecință:

- a obligat pe inculpatul A. să plătească părții civile Statul Român - Agenția Națională de Administrare Fiscală despăgubiri civile, după cum urmează:

- suma de 3.369.904,57 RON (echivalentul a 800.471 euro) reprezentând contravaloarea prejudiciului cauzat bugetului general consolidat al statului, constând în T.V.A.;

- dobânzi și penalități de întârziere calculate la suma de 3.369.904,57 RON de la data la care creanța fiscală este scadentă prin expirarea termenului de plată prevăzut de lege sau stabilit de organul competent ori în alt mod prevăzut de lege, până la data plății efective;

- a obligat pe inculpatul B. să plătească părții civile Statul Român - Agenția Națională de Administrare Fiscală

despăgubiri civile, după cum urmează:

- suma de 7.155.281 RON (echivalentul a 1.699.618 euro) reprezentând contravaloarea prejudiciului cauzat bugetului general consolidat al statului, constând în T.V.A.;

- dobânzi și penalități de întârziere calculate la suma de 7.155.281 RON de la data la care creanța fiscală este scadentă prin expirarea termenului de plată prevăzut de lege sau stabilit de organul competent ori în alt mod prevăzut de lege, până la data plății efective;

- a obligat pe inculpatul C. să plătească părții civile Statul Român - Agenția Națională de Administrare Fiscală despăgubiri civile, după cum urmează:

- suma de 4.259.732 RON (echivalentul a 1.011.836 euro) reprezentând contravaloarea prejudiciului cauzat bugetului general consolidat al statului, constând în T.V.A.;

- dobânzi și penalități de întârziere calculate la suma de 4.259.732 RON de la data la care creanța fiscală este scadentă prin expirarea termenului de plată prevăzut de lege sau stabilit de organul competent ori în alt mod prevăzut de lege, până la data plății efective.

În baza art. 404 alin. (4) lit. c) din C. proc. pen., a menținut măsura asigurătorie dispusă prin ordonanța din 03.06.2020 dată de procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, secția de combatere a corupției, în dosarul nr. x/2014, până la concurența sumei de 3.369.904,57 RON, echivalentul a 800.471 euro (3.369.904,57 RON/4.2099 RON = 1 euro), asupra bunurilor imobile aparținând inculpatului A. conform dispozitivului.

În baza art. 404 alin. (4) lit. c) din C. proc. pen., a menținut măsura asigurătorie dispusă prin încheierea din data de 10.09.2021 pronunțată de Tribunalul Brăila, în dosarul nr. x/2020, până la concurența sumei de 7.155.281 RON (echivalentul a 1.699.618 euro), asupra tuturor bunurilor mobile și imobile aparținând inculpatului B..

În baza art. 404 alin. (4) lit. c) din C. proc. pen., a menținut măsura asigurătorie dispusă prin încheierea din data de 10.09.2021 pronunțată de Tribunalul Brăila, în dosarul nr. x/2020, până la concurența sumei de 4.259.732 RON (echivalentul a 1.011.836 euro), asupra tuturor bunurilor mobile și imobile aparținând inculpatului C..

Împotriva acestei sentințe penale, în termen legal, au declarat apel inculpații A., B. și C..

Prin decizia penală nr. 295 din 06 martie 2023, Curtea de Apel Galați, secția penală și pentru cauze cu minori, a admis apelurile declarate de inculpații A., B. și C. împotriva sentinței penale nr. 27/28.02.2022 a Tribunalului Brăila, a desființat, în parte, hotărârea apelată și, în rejudecare, a constatat că legea penală mai favorabilă inculpaților este legea penală în vigoare în perioada 25.06.2018 - 30.05.2022, a reținut în încadrarea juridică a faptelor deduse judecății în sarcina fiecăruia dintre inculpații A., B. și C. și dispozițiile art. 35 alin. (1) din C. pen. și:

În baza art. 396 alin. (6) din C. proc. pen., raportat la art. 16 alin. (1) lit. f) din C. proc. pen. și art. 154 alin. (1) lit. b) din C. pen., în referire la Decizia nr. 67/2022 (pct. 1) a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, cu aplicarea art. 5 alin. (1) din C. pen., a încetat procesul penal pornit împotriva inculpaților A. (acte materiale din perioada septembrie 2008 - octombrie 2009, întrucât la data de 30.09.2019 a intervenit prescripția răspunderii penale), B. (acte materiale din perioada 17.06.2010 - 23.09.2010, întrucât la data de 22.09.2020 a intervenit prescripția răspunderii penale) și C. (acte materiale din octombrie 2010 - 16.02.2011, întrucât la data de 15.02.2021 a intervenit prescripția răspunderii penale) pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din C. pen.

A redus de la 3.369.904,57 RON (echivalentul a 800.471 euro) la 2.793.896,59 RON (echivalentul a 663.634 euro) quantumul despăgubirilor (debit principal) la plata cărora a fost obligat inculpatul A., dobânzile și penalitățile de întârziere urmând a fi calculate la această din urmă sumă.

A menținut celelalte dispoziții ale sentinței penale apelate.

Împotriva deciziei penale nr. 295 din 06 martie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Galați, secția penală și pentru cauze cu minori, a declarat, la data de 29 martie 2023, recurs în casație Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Galați.

În motivarea cererii de recurs în casație, prezentând soluția pronunțată în apel și considerentele care o susțin, parchetul

a apreciat că în cauză este incident cazul de recurs în casație prev. de art. 438 alin. (1) pct. 8 din C. proc. pen., întrucât în mod greșit Curtea de Apel Galați a dispus încetarea procesului penal în temeiul art. 16 lit. f) din C. proc. pen. față de inculpații A., B. și C., pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din C. pen.

Astfel, parchetul a considerat că instanța a procedat în mod greșit apreciind ca obligatorie aplicarea în cauză a interpretării date de considerentele Deciziei CCR nr. 358/2022 prevederilor privind prescripția răspunderii penale, ca lege mai favorabilă, fără a avea în vedere că în cazul prescripției răspunderii penale Curtea Constituțională a României a pronunțat două decizii contradictorii (nr. 297/2018 și nr. 358/2022), iar principiul supremației dreptului Uniunii Europene impune instanței naționale să asigure efectul deplin al cerințelor acestui drept, lăsând neaplicată, dacă este necesar, din oficiu, orice reglementare sau practică națională, chiar și ulterioară, care este contrară unei dispoziții de drept al Uniunii.

În consecință, pentru respectarea acestui principiu, având în vedere că infracțiunea ce face obiectul cauzei este una din infracțiunile ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, instanța trebuia să facă aplicarea prevederilor privind prescripția răspunderii penale, în interpretarea dată prin prisma deciziei nr. 297/2018 a CCR.

În acest sens, parchetul a susținut că are în vedere următoarele argumente: din jurisprudența Curții Constituționale privitoare la aplicarea retroactivă a normelor prin care anumite infracțiuni au fost declarate imprescriptibile (Deciziile nr. 511/2013 și nr. 341/2014) rezultă că, în cazul normelor privitoare la prescripție, principiul aplicării legii penale mai favorabile poate fi pus în balans cu cerințele echității substanțiale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului distinge, cu privire la aplicarea art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului privitoare la principiul neretroactivității legii penale mai favorabile, între normele privind prescripția și cele care definesc infracțiunile și pedepsele care le sancționează. Dacă în discuție nu este reparația posibilității de a sancționa fapte cu privire la care termenul de prescripție a răspunderii penale s-a împlinit, neaplicarea celei mai favorabile interpretări a legii privitoare la prescripție nu pune probleme din perspectiva art. 7 din Convenție (decizia din data de 22 septembrie 2015 din cauza Borcea c. României, par. 64-67).

Curtea Europeană de Justiție consideră ca neutralizarea efectului temporal al întreruperii termenului de prescripție poate crea un risc sistemic de impunitate în cauzele privind fraude grave aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene. În acest caz, instanța internă trebuie să lase neaplicată legea internă privind reducerea termenului prescripției speciale, cu excepția cazului în care neaplicarea legii interne mai favorabile determină o încălcare a principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, din cauza unei lipse de precizie a legii aplicabile sau pentru motivul aplicării retroactive a unei legislații care impune condiții de incriminare mai severe decât cele în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii. Faptul că legiuitorul național prelungește un termen de prescripție cu aplicare imediată, inclusiv unor fapte imputate care nu sunt încă prescrise, nu aduce, în principiu, atingere principiului legalității infracțiunilor și pedepselor - deciziile din cauzele C-105/14 (Taricco I) și C-42/17 (Taricco II).

Deși prescripția răspunderii penale este o instituție de drept material, instituția întreruperii termenului de prescripție este o instituție preponderent de drept procedural. Ea reprezintă în esență unul dintre efectele actelor de procedură, acte realizate în cursul procesului penal de către organele judiciare. Acest fapt rezultă inclusiv din aceea că în cuprinsul Deciziei nr. 358/2022 (par. 67) Curtea Constituțională tratează în mod distinct cele două instituții. Având în vedere natura ei, întreruperea termenului de prescripție a răspunderii penale este guvernată de principiul aplicării imediate a legii care guvernează actele de procedură. Ca urmare, orice act de procedură întocmit în intervalul de timp situat până la data de 25 iunie 2018 (data publicării Deciziei nr. 297/2018) a produs efectul juridic prevăzut de dispozițiile art. 155 alin. (1) din C. pen. de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale.

Relativ la termenele de prescripție din prezenta cauză, parchetul a susținut că Tribunalul Brăila, prin încheierea de ședință din data de 10.09.2021, a admis cererea pusă în discuție de instanță, de schimbare a încadrării juridice pentru inculpații A., B. și C., în sensul reținerii formei continuate și, în baza dispozițiilor art. 386 din C. proc. pen., a dispus schimbarea încadrării juridice dată prin actul de sesizare faptelor pentru care au fost trimiși în judecată inculpații.

S-a mai arătat că instanța de fond a menționat că, de la momentul comiterii faptelor, pedeapsa pentru infracțiunea de evaziune fiscală a suferit modificări legislative după cum urmează: în perioada săvârșirii infracțiunii de către cei trei inculpați, pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită era închisoarea cuprinsă între 5 și 11 ani, iar la acest moment, Legea nr. 241/2005 prevede pedeapsa închisorii cuprinsă între 9 și 15 ani pentru infracțiunile săvârșite de inculpați.

Potrivit actelor de urmărire penală administrate în prezenta cauză, infracțiunile de evaziune fiscală au fost săvârșite de

cei trei inculpați în următoarele perioade: A. - în perioada septembrie 2008 - octombrie 2009; B. - în perioada 17.06.2010 până la 23.09.2010; C. - octombrie 2010 - februarie 2011.

S-a mai arătat că față de inculpatul A. termenul de prescripție a răspunderii penale a fost întrerupt la data de 25.10.2012, iar față de B. și C. la datele de 09.06.2020, respectiv 04.06.2020, date la care le-a fost adusă la cunoștință calitatea de suspect. Or, în raport de art. 124 din C. pen. din 1969, pentru toți inculpații termenul de prescripție specială este de 15 ani și s-ar împlini, după cum urmează: pentru inculpatul A. - octombrie 2024; pentru inculpatul B. - 22.09.2025; pentru inculpatul C. - în februarie 2026.

Parchetul a mai arătat că instanța de control judiciar a apreciat că legea penală (C. pen.) în vigoare în intervalul 25.06.2018 - 30.05.2022, prin faptul că nu a prevăzut niciun caz de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale, a constituit legea penală mai favorabilă, însă, prin Decizia CCR nr. 358/2022 s-a statuat faptul că Decizia CCR nr. 297/2018 este o decizie simplă, neputând să îi fie atribuite efectele unei decizii interpretative, în sensul stabilirii vreunei obligații în sarcina organelor judiciare de a lua în considerare, sub Noul C. pen., numai actele de procedură care, potrivit vechiul C. pen., erau aduse la cunoștința celui acuzat.

Calificarea Deciziei CCR nr. 297/2018 ca decizie simplă este de natură a concluziona că aceasta produce efecte numai pentru viitor, în condițiile art. 147 alin. (4) din Constituția României, astfel încât toate actele de procedură îndeplinite anterior deciziei de către organele judiciare, potrivit soluției legislative prevăzute de art. 155 alin. (1) din C. pen., trebuie luate în considerare ca având efectul întreruptiv de prescripție prevăzut de art. 155 alin. (2) din C. pen.

După prezentarea unui scurt istoric al reglementărilor și deciziilor CCR privind prescripția, parchetul a apreciat că înlăturarea termenului special de prescripție, ca urmare a Deciziei nr. 358/2022 a CCR este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate la nivel național și nu doar pentru infracțiunile ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene și de corupție, ci a tuturor infracțiunilor cu excepția celor imprescriptibile.

Procedurile penale referitoare la infracțiunile ce aduc atingere intereselor Uniunii Europene, precum cea în cauză, implică anchete complexe și greoaie, mai ales datorită faptului că organele judiciare sunt sesizate după mulți ani de la data săvârșirii unor asemenea fapte.

Durata procedurii în fața tuturor instanțelor este de așa natură, în acest tip de cauze, încât impunitatea de fapt nu ar constitui în România un caz excepțional, ci regula. A mai precizat că această înlăturare a termenului special de prescripție nu reprezintă voința legiuitorului constituant sau delegat (de altfel legiuitorul delegat a acționat imediat după pronunțarea deciziei CCR și anterior publicării ei), ci ar putea fi o consecință a Deciziei CCR, instituție situată în afara sistemului judiciar, ai cărei membri sunt numiți în proporție de 2/3 de puterea legislativă și 1/3 de președintele țării și a făcut trimitere la cele statuate deja de C.J.U.E. în cauza Euro Box Promotion și alții (C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19), a treia întrebare.

Deopotrivă, a susținut că legătura cauzei cu dreptul U.E. este dată de obiectul acesteia, respectiv săvârșirea unor infracțiuni ce aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, pe care România s-a obligat să le combată prin tratatele la care a devenit parte odată cu aderarea la Uniunea Europeană.

Prin urmare, având în vedere imposibilitatea de a asigura respectarea obiectivelor de referință pe care România s-a obligat să le atingă (la care s-a făcut referire în cuprinsul cererii de recurs în casație), în contextul aplicării Deciziei nr. 297/2018 în modalitatea impusă de Decizia nr. 358/2022, fapt care ar conduce la crearea unui risc sistemic de impunitate în toate cauzele penale, inclusiv în cele de corupție care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, este necesară aplicarea în cauză a dreptului Uniunii Europene și aplicarea legislației naționale privind prescripția răspunderii penale în acord cu normele acestuia.

Astfel, este de precizat că în Hotărârea din 15 iulie 1964, Costa (6/64, EU:C:1964:66, p. 1158-1160), Curtea a stabilit principiul supremației dreptului comunitar.

Or, în acest context faptic și normativ, este evident că prin prisma jurisprudenței C.J.U.E. (cauzele Tarico I și II și Euro Box Promotion) și având în vedere ordonanța dispusă ca urmare a numeroaselor sesizări cu același obiect referitor la întrebările dacă neaplicarea Deciziei nr. 358/2022 a CCR ar fi conformă dreptului comunitar și dacă lăsarea neaplicată a prevederilor naționale în materie de prescripție aduce atingere art. 49 paragraful 1 teza ultimă din Carta drepturilor fundamentale, pentru evitarea riscului sistemic de impunitate este necesară aplicarea legislației naționale privind prescripția specială a răspunderii penale, făcându-se abstracție de interpretarea dată prin decizia CCR nr. 297/2018.

Acest lucru cu atât mai mult cu cât prin răspunsul formulat la întrebările nr. 2 și 3 în cauza Euro Box Promotion, C.J.U.E.

a arătat că:

Articolul 325 alin. (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Luxemburg la 26 iulie 1995, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia hotărârile în materie de corupție și de fraudă în domeniul taxei pe valoarea adăugată (TVA) care nu au fost pronunțate, în primă instanță, de completuri de judecată specializate în această materie sau, în apel, de completuri de judecată ai căror membri au fost desemnați toți prin tragere la sorți sunt lovite de nulitate absolută, astfel încât cauzele de corupție și de fraudă în domeniul TVA-ului în discuție trebuie, dacă este cazul, în urma unei căi extraordinare de atac împotriva unor hotărâri definitive, să fie rejudecate în primă instanță și/sau în apel, în măsura în care aplicarea acestei reglementări sau a acestei practici naționale este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general. Obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale care au un caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța de trimitere de verificarea respectării necesare a drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate.

Articolul 2 și articolul 19 alin. (1) al doilea paragraf TUE, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia deciziile curții constituționale naționale sunt obligatorii pentru instanțele de drept comun, cu condiția ca dreptul național să garanteze independența curții constituționale menționate în special față de puterile legislativă și executivă, astfel cum este impusă de aceste dispoziții. În schimb, aceste dispoziții din Tratatul UE și decizia menționată trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale potrivit căreia orice nerespectare a deciziilor curții constituționale naționale de către judecătorii naționali de drept comun este de natură să angajeze răspunderea lor disciplinară.

România trebuie să prevadă sancțiuni efective și disuasive nu doar în cazurile de fraudă care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, ci și în cazurile de corupție, în special la nivel înalt (paragraful 190 -192 din aceeași decizie).

Față de aspectele menționate, parchetul a apreciat că în cauză nu se impunea constatarea încetării procesului penal motivat de împlinirea termenului general de prescripție, întrucât, dând prevalență principiului supremației dreptului Uniunii Europene, instanța trebuia să facă aplicarea dispozițiilor art. 155 alin. (1) din C. pen. privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale prin acte de procedură care au fost comunicate suspectilor/inculpaților și să constate că termenul de prescripție specială nu s-a împlinit în prezenta cauză.

În temeiul dispozițiilor art. 448 pct. 2 lit. b) din C. proc. pen. și art. 438 alin. (1) pct. 8 din C. proc. pen., parchetul a solicitat admiterea recursului în casație și casarea deciziei penale nr. 295/06.03.2023 pronunțată în apel de Curtea de Apel Galați cu privire la încetarea procesului penal față de inculpații A., B. și C., și să se dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, cu privire la inculpați, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din C. pen. (astfel cum s-a reținut încadrarea juridică prin decizia menționată anterior).

În drept, procurorul a invocat cazul de recurs în casație prevăzut de art. 438 alin. (1) pct. 8 din C. proc. pen.

Ca urmare, constatând că cererea de recurs în casație formulată Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Galați împotriva deciziei penale nr. 295 din 06 martie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Galați, secția penală și pentru cauze cu minori, în dosarul nr. x/2020, este introdusă în termenul prevăzut de lege și respectă condițiile prevăzute de art. 434, art. 436 alin. (1) și (6) din C. proc. pen., dar și pe cele prev. de art. 437 raportat la art. 438 din C. proc. pen., Înalta Curte, judecătorul de filtru, în temeiul art. 440 alin. (4) din C. proc. pen., a admis-o în principiu și a dispus trimiterea cauzei la completul de trei judecători, în vederea judecării pe fond a căii de atac.

Analizând recursul în casație declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Galați, în limitele prevăzute de art. 442 alin. (1) și (2) C. proc. pen., Înalta Curte de Casație și Justiție constată că acesta este nefondat, pentru următoarele considerente:

Cu titlu prealabil, reține că, fiind reglementat ca o cale extraordinară de atac, menită să asigure echilibrul între principiile legalității și cel al respectării autorității de lucru judecat, recursul în casație se poate exercita exclusiv împotriva anumitor categorii de hotărâri definitive și numai pentru motive de legalitate expres și limitativ prevăzute de legea procesual penală.

Dispozițiile art. 433 C. proc. pen. reglementează explicit scopul căii de atac analizate, statuând, în acest sens, că recursul în casație urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție judecarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile. Analiza de legalitate a instanței de recurs nu este una exhaustivă, ci limitată la încălcări ale legii apreciate grave de către legiuitor și reglementate ca atare, în mod expres și limitativ, în cuprinsul art. 438 alin. (1) C. proc. pen.

În contextul obiectului său astfel definit, calea extraordinară de atac a recursului în casație nu are ca finalitate nici remedierea unei greșite aprecieri a faptelor și nici cenzurarea integrală a tuturor aspectelor de legalitate ale hotărârii definitive. Instanța de casație nu judecă procesul propriu-zis, respectiv litigiul care are ca temelie juridică cauza penală, ci judecă exclusiv dacă, din punct de vedere al dreptului, hotărârea atacată este corespunzătoare.

În cauza de față, Ministerul Public a invocat cazul de recurs în casație prevăzut de art. 438 alin. (1) pct. 8 C. proc. pen., potrivit căruia hotărârile sunt supuse casării atunci când "în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal".

Cazul de casare evocat este incident în ipoteza în care, în raport cu actele existente la dosar și cu regulile de drept aplicabile la data soluționării definitive a cauzei, se constată reținerea eronată a unuia dintre impedimentele la exercitarea acțiunii penale prevăzute de art. 16 alin. (1) lit. e) - j) C. proc. pen., și, în temeiul acestuia, pronunțarea unei soluții nelegale de încetare a procesului penal.

În speță, cazul concret de împiedicare a exercitării acțiunii penale, valorificat de către instanța de apel, este cel prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. f) C. proc. pen., fiind constatată intervenirea prescripției răspunderii penale, ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție.

Situația de fapt valorificată prin decizia recurată constă în aceea că:

- în perioada septembrie 2008 - octombrie 2009, inculpatul A., administrator de fapt, nu a evidențiat în actele contabile ale S.C. D. S.R.L. operațiunile comerciale efectuate și veniturile realizate și nu a declarat obligațiile fiscale aferente acestor operațiuni, ceea ce a produs bugetului general consolidat al statului un prejudiciu, constând în T.V.A., în valoare totală de 3.369.904,57 RON, echivalentul a 800.471 euro, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală în formă continuată, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005 (legea de la momentul săvârșirii și consumării infracțiunilor) cu aplicarea art. 35 alin. (1) din C. pen. și art. 5 din C. pen.

- în perioada 17.06.2010 până la 23.09.2010, inculpatul B., în calitate de asociat unic și administrator al S.C. E. S.R.L., nu a evidențiat în actele contabile documentele aferente operațiunilor comerciale și veniturile realizate conform tranzacțiilor financiare în sumă totală de 36.968.650,59 RON și plăți în valoare de 36.968.952,59 RON, din care 35.617.564,45 RON retrageri în numerar și a declarat achiziții fictive (în anul 2010, semestrul II) de la S.C. F. și S.C. G. S.R.L. în valoare de 25.930.688 RON fără T.V.A., cu un T.V.A. deductibil în sumă de 6.223.365 RON, creând bugetului general consolidat al statului un prejudiciu, constând în T.V.A., în sumă totală de 7.155.281 RON, echivalentul a 1.699.618 euro (7.155.281/4.2099), faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală în formă continuată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005 (legea de la momentul săvârșirii și consumării infracțiunilor) cu aplicarea art. 35 alin. (1) din C. pen. și art. 5 din C. pen.

- inculpatul C., în calitate de administrator al S.C. H. S.R.L. până la data de 16.02.2011, nu a evidențiat în actele contabile ale societății documentele aferente operațiunilor comerciale și veniturile realizate conform tranzacțiilor financiare constând în încasări în sumă totală de 22.008.615,68 RON și plăți în valoare de 21.996.717,48 RON, din care 21.533.706,51 RON retrageri în numerar și a declarat la organele fiscale achiziții fictive (în anul 2010, semestrul II) de la S.C. I. S.R.L. și S.C. J. S.R.L. în valoare de 9.789.443 RON fără T.V.A., cu un T.V.A. deductibil în sumă de 2.341.466 RON, creând bugetului general consolidat al statului un prejudiciu, constând în T.V.A., în sumă totală de 4.259.732 RON, echivalentul a 1.011.836 euro (4.259.732/4.2099), faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală în formă continuată, faptă prevăzută și pedepsită de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005 (legea de la momentul săvârșirii și consumării infracțiunilor) cu aplicarea art. 35 alin. (1) din C. pen. și art. 5 din C. pen.

În ce privește cazul concret de împiedicare a exercitării acțiunii penale, instanța de apel a constatat intervenită prescripția răspunderii penale, ca urmare a împlinirii termenului general de prescripție.

În concret, curtea de apel a reținut că legea penală mai favorabilă aplicabilă inculpaților este legea penală care nu mai conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, respectiv forma C. pen. aflată în vigoare în perioada cuprinsă între data publicării Deciziei nr. 297/2018, și anume 26 iunie 2018, și până la intrarea în

vigoare a O.U.G. nr. 71/30 mai 202, întrucât în acest interval de timp dispozițiile art. 155 alin. (1) din C. pen. nu pot fi aplicate, urmare a constatării neconstituționalității acestora și a lipsei de intervenție a legiuitorului pentru modificarea lor, cu consecința inexistenței vreunui caz de întrerupere a cursului prescripției, în conformitate cu Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 a instanței supreme - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

Ca atare, curtea de apel a constatat că inculpaților le este aplicabil termenul general de prescripție a răspunderii penale prevăzut de art. 154 alin. (1) lit. c) din C. pen. - respectiv 10 ani, în raport de limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul infracțiunilor deduse judecării, în forma legii penale mai favorabile.

Astfel, în concret, instanța de apel a constatat că, în privința inculpatului A., prescripția răspunderii penale a intervenit la data de 30.09.2019, activitatea infracțională imputată acestuia desfășurându-se în perioada septembrie 2008 - octombrie 2009 (întrucât nu s-a putut preciza data exactă a vreunui act material care să se fi comis în ultima lună, termenul de prescripție se consideră împlinit în ultima zi a lunii anterioare celei în care activitatea infracțională a fost epuizată).

A mai reținut că prescripția răspunderii penale a intervenit la data de 22.09.2020 pentru inculpatul B., activitatea infracțională imputată acestuia desfășurându-se în perioada 17.06.2010 - 23.09.2010, iar în ceea ce îl privește pe inculpatul C., prescripția răspunderii penale a intervenit la data de 15.02.2021, activitatea infracțională imputată acestuia desfășurându-se în perioada octombrie 2010 - 16.02.2011.

Invocând incidența motivului de recurs în casație prevăzut de art. 438 alin. (1) pct. 8 din C. proc. pen., Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Galați a criticat decizia apelată arătând în esență că, în mod greșit, instanța de apel nu a avut în vedere efectul întreruptiv de prescripție al actelor de urmărire penală efectuate și care au fost comunicate inculpaților.

Examinând critica formulată în recurs în casație, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că, în contextul adoptării Deciziei nr. 67 din 25 octombrie 2022 a instanței supreme - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 1141 din 28 noiembrie 2022, aceasta are caracter nefondat.

Prin hotărârea prealabilă adoptată în mecanismul de unificare a practicii judiciare prevăzut de art. 475 C. proc. pen., Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit cu caracter obligatoriu că normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse, din perspectiva aplicării lor în timp, principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din C. pen., cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului *mitior lex* prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată și art. 5 din C. pen.

În considerentele hotărârii prealabile s-a arătat, printre altele, că dispozițiile art. 155 alin. (1) din C. pen., în forma anterioară Deciziei nr. 297/2018, constituie o normă de drept penal material, iar nu o normă de procedură penală.

Or, date fiind argumentele expuse în Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale (publicată în Monitorul Oficial Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014), în cauzele pendinte nu pot fi combinate dispozițiile art. 155 alin. (1) din C. pen., în forma anterioară Deciziei Curții Constituționale nr. 297/2018, prin considerarea că actul de procedură a produs un efect întreruptiv al cursului prescripției, cu dispozițiile art. 155 alin. (1) din C. pen. ulterioare publicării deciziei menționate, care înlătură un asemenea efect, după cum s-a arătat în Decizia Curții Constituționale nr. 358/2022. Aceasta deoarece o eventuală combinare a dispozițiilor legale ar însemna ca organele judiciare să aplice două acte normative referitoare la aceeași instituție juridică, exercitând un atribut care nu le revine și intrând în sfera de competență constituțională a legiuitorului.

Înalta Curte a reținut, de asemenea, că revine fiecărei instanțe de judecată investite cu soluționarea cauzelor pendinte să determine caracterul mai favorabil sau nu al dispozițiilor legale incidente în raport cu particularitățile fiecărei situații în parte, respectând însă cerințele ce decurg din interdicția generării unei *lex tertia*.

Dezlegarea obligatorie a problemei de drept astfel enunțate, referitoare la natura dispozițiilor art. 155 alin. (1) C. pen., în general, și a întreruperii cursului prescripției răspunderii penale, în special, este incidentă și în speța de față.

În faza judecării apelului, Curtea de Apel Galați a valorificat incidența prescripției generale a răspunderii penale, ca efect al adoptării Deciziilor Curții Constituționale nr. 297/2018 și nr. 358/2022, interpretând și aplicând normele de drept penal pertinente în concordanță cu dezlegarea obligatorie a problemei de drept ce a făcut obiectul hotărârii prealabile anterior menționate.

Având în vedere caracterul obligatoriu al deciziei pronunțate în dezlegarea unei chestiuni de drept și situația factuală definitiv reținută prin hotărârea instanței de apel și care nu mai poate fi cenzurată de instanța de casație, termenul de

prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunile deduse judecății, prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Legea 241/2005, este, potrivit art. 154 alin. (1) lit. b) C. pen., de 10 ani și a început să curgă la momentul epuizării.

De vreme ce, subsecvent deciziilor luate în contenciosul constituțional, legea penală mai favorabilă, astfel cum a fost identificată de instanța de apel, respectiv, C. pen. în vigoare în perioada 25 iunie 2018 - 30 mai 2022, nu a inclus cazuri de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale, rezultă că termenul de prescripție generală s-a împlinit, în cauză, astfel: pentru inculpatul A., la data de 30.09.2019, activitatea infracțională imputată acestuia desfășurându-se în perioada septembrie 2008 - octombrie 2009, pentru inculpatul B. la data de 22.09.2020, activitatea infracțională imputată acestuia desfășurându-se în perioada 17.06.2010 - 23.09.2010, iar în ceea ce îl privește pe inculpatul C., prescripția răspunderii penale a intervenit la data de 15.02.2021, activitatea infracțională imputată acestuia desfășurându-se în perioada octombrie 2010 - 16.02.2011.

Referitor la solicitarea Ministerului Public de a lăsa neaplicate Deciziile Curții Constituționale nr. 297/2018 și nr. 358/2022, precum și Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, Înalta Curte reține că prin cererea de recurs în casație s-a solicitat aceasta în considerarea hotărârii pronunțate de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, la data de 21 decembrie 2021, în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, iar ulterior, în concluziile sale, procurorul de ședință a invocat în susținerea motivelor de recurs hotărârea pronunțată de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, la data de 24 iulie 2023, în cauza C-107/23 PPU -Lin.

Cu privire la această din urmă susținere se constată prioritar că invocarea hotărârii preliminare se circumscrie unui argument suplimentar în susținerea criticilor privind aplicarea deciziilor Curții Constituționale nr. 297/2018 și nr. 358/2022, precum și a Deciziei nr. 67 din 25 octombrie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală și, ca atare, se încadrează în limitele devolutive conturate de art. 442 alin. (2) din C. proc. pen., potrivit căruia instanța de recurs este îndrituită să examineze cauza numai în limitele motivelor de casare invocate în cererea de recurs în casație.

Cu privire la acest argument, reamintim că, dată fiind natura juridică a recursului în casație, aceea de cale extraordinară de atac de anulare, al cărei scop este, potrivit art. 433 din C. proc. pen. acela de a supune Înaltei Curți de Casație și Justiție judecarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile, constatarea nelegalității deciziei date în apel sub aspectul intervenirii cauzei de încetare, nu poate fi raportată decât la fondul legislativ existent la momentul pronunțării hotărârii recurate, pentru modificările intervenite după pronunțarea hotărârii definitive, C. proc. pen. prevede alte remedii procesuale, cum ar fi contestația la executare sau contestația în anulare.

Cu alte cuvinte, din perspectiva cazului de casare prevăzut în art. 438 alin. (1) pct. 8, pentru a se constata acest motiv de nelegalitate, existența cauzei de încetare a procesului penal se apreciază prin raportare la datele existente la momentul pronunțării hotărârii definitive atacate atât sub aspect factual, cât și legislativ. Astfel, în cazul prescripției răspunderii penale, analiza de legalitate se limitează la verificarea împlinirii sau nu a termenului, pornind de la limitele de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea reținută în sarcina inculpatului, în raport cu încadrarea juridică a faptei și legea penală mai favorabilă, stabilite, cu caracter definitiv, de instanța de apel, având în vedere eventuala incidență a unor cauze de suspendare sau de întrerupere a cursului acestui termen în raport de cadrul normativ și interpretativ existent la data pronunțării deciziei.

Or, hotărârea Curții Europene de Justiție, Marea Cameră, în cauza C-107/23 PPU, a fost pronunțată la data de 24 iulie 2023, ulterior deciziei atacate, așadar, legalitatea soluției de încetare din data de 6 martie 2023 nu poate fi analizată în raport de această decizie.

Astfel, la momentul pronunțării deciziei atacate, calificarea în dreptul național a instituției prescripției ca fiind o instituție de drept substanțial, chestiune asupra căreia a statuat cu caracter obligatoriu instanța supremă prin decizia amintită, atrăgea incidența principiului legii penale mai favorabile, iar elementele de interpretare oferite prin Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, la data de 21 decembrie 2021, în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, cât și prin Hotărârea din 5 decembrie 2017, în cauza C-42/17, nu ofereau argumente pentru o eventuală înlăturare a jurisprudenței obligatorii menționate, dimpotrivă.

În acest sens, este relevantă statuarea din cuprinsul paragrafului 209 din hotărârea pronunțată la data de 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion, în cuprinsul căreia Curtea precizează expres că, în cauzele în care s-a dispus sesizarea prealabilă, sunt antamate cerințele care decurg din articolul 47 alin. (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, privind dreptul la un proces echitabil, situație în care nu poate fi opus un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un risc sistemic de impunitate, instanța națională având obligația de a se

asigura că infracțiunile ce intră în domeniul dreptului Uniunii fac obiectul unor sancțiuni penale care au un caracter efectiv și disuasiv. Curtea a subliniat, însă, că, în drept, ipoteza este distinctă de situația în care instanța națională ajunge să considere că obligația de a lăsa neaplicate dispozițiile naționale în cauză se lovește de principiul legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este consacrat la articolul 49 din Cartă, situație în care nu este ținută să se conformeze acestei obligații (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 decembrie 2017, M. A. S. și M. B., C-42/17, EU:C:2017:936, punctul 61).

Or, în speță în raport de deciziile obligatorii amintite, era incidentă tocmai ipoteza avută în vedere de Curtea de Justiție la pronunțarea Hotărârii din 5 decembrie 2017, M. A. S. și M. B., C-42/17, (Taricco 2), prin care s-a statuat în sensul că "Articolul 325 alin. (1) și (2) TFUE trebuie interpretat în sensul că impune instanței naționale ca, în cadrul unei proceduri penale având ca obiect infracțiuni privind taxa pe valoarea adăugată, să lase neaplicate dispoziții interne în materie de prescripție care intră sub incidența dreptului material național și care se opun aplicării unor sancțiuni penale efective și disuasive într-un număr considerabil de cazuri de fraudă gravă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene sau care prevăd termene de prescripție mai scurte pentru cazurile de fraudă gravă aducând atingere intereselor respective decât pentru cele aducând atingere intereselor financiare ale statului membru în cauză, cu excepția cazului în care o astfel de neaplicare determină o încălcare a principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, din cauza unei lipse de precizie a legii aplicabile sau pentru motivul aplicării retroactive a unei legislații care impune condiții de incriminare mai severe decât cele în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii."

De altfel, acest raționament este reluat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și în considerentele Hotărârii pronunțate în cauza C-107/23 PPU, (paragrafele 95-125), Curtea concluzionând că instanțele române nu sunt obligate să lase neaplicate deciziile instanței de contencios constituțional amintite, în pofida existenței unui risc sistemic de impunitate a unor infracțiuni de fraudă gravă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, în măsura în care deciziile se întemeiază pe principiul legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este protejat în dreptul național, sub aspectul cerințelor acestuia referitoare la previzibilitatea și la precizia legii penale, inclusiv a regimului de prescripție referitor la infracțiuni.

Elementul de noutate în interpretarea articolului 325 alin. (1) TFUE și articolul 2 alin. (1) din Convenția PIF a constatat în aceea că aplicarea de către o instanță națională a standardului național de protecție care repune în discuție întreruperea termenului de prescripție a răspunderii penale prin acte de procedură intervenite înainte de 25 iunie 2018, data publicării Deciziei nr. 297/2018 a Curții Constituționale, trebuie considerat ca fiind de natură să compromită supremația, unitatea și efectivitatea dreptului Uniunii, în sensul jurisprudenței amintite (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, punctul 212).

Cât privește obligativitatea deciziei menționate care impune instanței naționale să lase neaplicat un standard național de protecție referitor la principiul aplicării retroactive a legii penale mai favorabile (lex mitior) care permite repunerea în discuție a întreruperii termenului de prescripție a răspunderii penale în astfel de procese prin acte de procedură intervenite înainte de pronunțarea Deciziei nr. 297/2018 a Curții Constituționale, aceasta operează exclusiv în cauzele pendinte la data pronunțării acesteia în contextul în care legea procesual penală în vigoare nu reglementează un remediu pentru situația în care o hotărâre se dovedește a fi incompatibilă cu o interpretare a dreptului Uniunii reținută de Curtea de Justiție a Uniunii Europene ulterior datei la care aceasta a rămas definitivă.

Astfel, deși infracțiunea ce a făcut obiectul acuzației intră sub incidența dreptului Uniunii, fraudă în domeniul TVA-ului constituind o fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, având în vedere elementele de interpretare a dispozițiilor europene aplicabile furnizate de Curtea Europeană de Justiție în jurisprudența anterioară și reiterate în hotărârea C-107/23 PPU, (paragrafele 79-85), situația juridică ce rezultă din aplicarea Deciziilor nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale, precum și din Decizia nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție generează un risc sistemic de impunitate ce constituie un caz de incompatibilitate cu cerințele articolului 325 alin. (1) TFUE și ale articolului 2 alin. (1) din Convenția PIF (paragrafele 91-92), iar standardul național de protecție astfel cum a fost stabilit de instanța supremă în procedura dezlegării unei chestiuni de drept este, conform interpretării Curții, de natură să compromită supremația, unitatea și efectivitatea dreptului Uniunii, principiul autorității de lucru judecat nu permite remediarea încălcării.

În privința importanței pe care o are principiul autorității de lucru judecat, atât în ordinea juridică europeană, cât și în sistemele juridice naționale, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat constant asupra necesității ca hotărârile judecătorești definitive să nu mai poată fi puse în discuție (Hotărârea din 30 septembrie 2003, Kobler, în cauza C-224/01), cu excepția situației în care normele de procedură interne aplicabile autorizează reexaminarea (Hotărârea din 13 ianuarie 2004, Kuhne & Heitz, în cauza C-453/00 și Hotărârea din 10 iulie 2014, Impresa Pizzarotti & C. Spa, în

cauza C-213/13).

Mai mult, Curtea a statuat în sensul că, principiul cooperării nu impune unei instanțe naționale să înlăture norme de procedură internă în vederea reexaminării unei hotărâri judecătorești care a dobândit autoritate de lucru judecat și să o anuleze, atunci când se constată că este contrară dreptului Uniunii (Hotărârea din 1 iunie 1999, Eco Swiss, cauza C-126/97, Hotărârea din 16 martie 2006, Rosmarie Kapferer, cauza C-234/04) și că principiile echivalenței și efectivității nu se opun "ca o instanță națională să nu aibă posibilitatea de a revizui o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în cadrul unei acțiuni de natură civilă, în cazul în care această hotărâre se dovedește a fi incompatibilă cu o interpretare a dreptului Uniunii reținută de Curtea de Justiție a Uniunii Europene ulterior datei la care hotărârea menționată a rămas definitivă, chiar dacă o astfel de posibilitate există în ceea ce privește hotărârile judecătorești definitive incompatibile cu dreptul Uniunii pronunțate în cadrul unor acțiuni de natură administrativă" (Hotărârea din 6 octombrie 2015, Dragoș Constantin Târșia, C-69/14).

Această din urmă cauză a avut în vedere chiar reglementarea procesuală națională, întrebarea preliminară adresată Curții de Tribunalul Sibiu, respectiv dacă "Articolele 17, 20, 21 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 6 [TUE], articolul 110 [TFUE], principiul securității juridice tras din dreptul [Uniunii] și jurisprudența [Curții] pot fi interpretate ca opunându-se unei reglementări precum articolul 21 alin. (2) din Legea [contenciosului administrativ], care prevede posibilitatea revizuirii hotărârilor judecătorești interne pronunțate exclusiv în materia contenciosului administrativ în ipoteza încălcării principiului priorității dreptului [Uniunii] și nu permit[e] posibilitatea revizuirii hotărârilor judecătorești interne pronunțate în alte materii decât contenciosul administrativ (civile, penale) în ipoteza încălcării aceluiași principiu al priorității dreptului [Uniunii] prin aceste din urmă hotărâri?", fiind relevantă mutatis mutandis și în cauza de față.

În concluzie, analiza privind cazul de recurs în casație se raportează, potrivit legii procesual penale române, la regulile de drept existente la data pronunțării deciziei în apel, instanța nefiind abilitată să reexamineze pe această cale hotărârea atacată prin prisma compatibilității acesteia cu interpretarea dreptului Uniunii reținută de Curtea de Justiție a Uniunii Europene ulterior datei la care aceasta a rămas definitivă.

Pentru considerentele expuse, constatând neîntemeiate criticile formulate, în temeiul art. 448 alin. (1) pct. 1 C. proc. pen., Înalta Curte de Casație și Justiție va respinge, ca nefondat, recursul în casație declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Galați împotriva deciziei penale nr. 295 din data de 6 martie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Galați, secția penală și pentru cauze cu minori.

În baza art. 275 alin. (3) C. proc. pen., cheltuieli judiciare avansate de stat vor rămâne în sarcina acestuia.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge, ca nefondat, recursul în casație declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Galați împotriva deciziei penale nr. 295 din data de 6 martie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Galați, secția penală și pentru cauze cu minori.

Cheltuielile judiciare ocazionate cu soluționarea recursului în casație declarat de Ministerul Public rămân în sarcina statului.

Onorariul convenit apărătorilor desemnați din oficiu pentru intimații inculpați C. și B., în cuantum de 680 RON fiecare, se suportă din fondul Ministerului Justiției.

Definitivă.

Pronunțată în sesiune publică, astăzi, 12 octombrie 2023.